

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/31867-1
Saksbehandler Tanja Øverland

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	21.11.2024
Fylkesutvalget	26.11.2024
Fylkestinget	10.12.2024

Regionale planer for vannforvaltning for planperioden 2028-2033: høring av planprogram og hovedutfordringer

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Planprogram og hovedutfordringsdokument for regional plan for vannforvaltning i Agder vannregion legges ut på høring og offentlig ettersyn fra 1. januar til 30. juni 2025.
2. Planprogram og hovedutfordringsdokument for regional plan for vannforvaltning i Vest-Viken vannregion legges ut på høring og offentlig ettersyn fra 1. januar til 30. juni 2025.
3. Planprogram og hovedutfordringsdokument for regional plan for vannforvaltning i Rogaland vannregion legges ut på høring og offentlig ettersyn fra 1. januar til 30. juni 2025.

Vedlegg

Vedlegg 1 - Forslag til planprogram for Agder vannregion, 2028-2033

Vedlegg 2 - Forslag til planprogram for Vest-Viken vannregion, 2028-2033

Vedlegg 3 - Forslag til planprogram for Rogaland vannregion, 2028-2033

Vedlegg 4 - Forslag til hovedutfordringer for Agder vannregion, 2028-2033

Vedlegg 5 - Forslag til hovedutfordringer for Vest-Viken vannregion, 2028-2033

Vedlegg 6 - Forslag til hovedutfordringer for Rogaland vannregion, 2028-2033

Sammendrag

Frem mot utgangen av 2027 skal de gjeldende vannforvaltningsplanene for hver vannregion revideres.

For Agder fylke gjelder vannforvaltningsplanene for Agder vannregion, Vestfold-Telemark vannregion og Rogaland vannregion.

Rullering av planene er igangsatt, og i denne forbindelse skal planprogram og hovedutfordringsdokument for hver vannregion behandles i de berørte fylkeskommunene før de sendes på offentlig høring. Høringsperioden er fra 1. januar til 30. juni 2025, som er i tråd med den nasjonale fremdriftsplanen.

Saksopplysninger

Menneskelig aktivitet og klimaendringer påvirker elver, kystområder og grunnvann. Arbeidet med vannforvaltning gjennom vanddirektivet pågår over hele Europa, og dette arbeidet er essensielt for å sikre god miljøtilstand i våre elver, kystområder og grunnvann i fremtiden.

Vannforskriften gir rammene for vannforvaltning i Norge, setter miljømål for alt vann, og beskriver hvordan forvaltningen skal organiseres. Målet er å beskytte, forbedre og restaurere vassdrag, kystvann og grunnvann for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand

Helhetlig vannforvaltning baseres på nedbørfeltgrenser i stedet for administrative grenser, og deler arealene inn i vannregioner og lokale vannområder. For hver vannregion utarbeides en regional vannforvaltningsplan med tiltaksprogram, som oppdateres hvert sjette år for å nå miljømålene. De regionale vannforvaltningsplanene gjelder for alle fylker innenfor den enkelte vannregionen.

Gjeldende regionale vannforvaltningsplaner ble godkjent av Klima- og miljødepartementet 31. okt. 2022 og gjelder frem til utgangen av 2027. Disse er:

- Regional vannforvaltningsplan (2022 – 2027) for Agder vannregion
- Regional vannforvaltningsplan (2022 – 2027) for Vestfold og Telemark vannregion
- Regional vannforvaltningsplan (2022 – 2027) for Rogaland vannregion

Siden Vestfold og Telemark vannregion, Innlandet vannregion og Viken vannregion er avviklet, og Vest-Viken vannregion er reetablert, skal det utarbeides en regional vannforvaltningsplan for Vest-Viken vannregion for planperioden 2028-2033. Denne vil for Agder sin del erstatte dagens plan for Vestfold og Telemark vannregion.

Gjeldende regionale planer for vannforvaltning i Agder vannregion, i Vest-Viken vannregion og Rogaland vannregion skal nå oppdateres for planperioden 2028-2033.

Første trinn i planarbeidet er å melde oppstart og utarbeide planprogram. Samtidig utarbeides dokumenter som beskriver hovedutfordringer for vannet i vannregionene. Forslagene til planprogram og hovedutfordringer er behandlet av vannregionutvalget i de respektive vannregionene.

Planprogrammet for den regionale vannforvaltningsplanen følger kravene i plan- og bygningsloven. Ved oppstart av planarbeidet skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for arbeidet og beskriver formålet med planarbeidet, hvordan prosessen fram mot oppdatert plan skal gjennomføres og forslag til temaer som skal få forsterket oppmerksomhet i ny planperiode. Videre angir planprogrammene forventninger til myndigheter som har rett og plikt til å delta, og muligheten for andre interessenter til å medvirke med sin kunnskap og sine synspunkter inn i arbeidet.

Hovedutfordringsdokumentene gir en oversikt over miljøtilstand, status for tiltaksgjennomføring og hvilke av de menneskeskapte påvirkningene som har størst påvirkning på vannmiljøet i vannregionen. Dette er utfordringer som skal settes på dagsorden og arbeides videre med ved revidering og oppfølging av de regionale planene og tiltaksprogrammene.

Omtale av aggregerte forhold på vannregionnivå gir ikke alltid en tilstrekkelig beskrivelse av bredden av utfordringene innenfor en vannregion. Et viktig grunnlag for vannregionens hovedutfordringer er derfor underlagsdokumenter om hovedutfordringer i de enkelte vannområdene. Vannområdenes dokumenter ligger på Vannportalen.no og er lenket til i de regionale høringsdokumentene.

Agder fylkeskommune er vannregionmyndighet for Agder vannregion og har plan- og prosessansvar i samarbeid med vannregionutvalget for vannregionen, som er et samarbeidsorgan bestående av regionale og lokale myndigheter. Enighet om plandokumentene for Agder vannregion oppnås i vannregionutvalget før politisk behandling i fylkeskommunene. Dokumentene ble godkjent i vannregionutvalget i Agder 15.10.2024. Vedtak om høring av plandokumentene skal også fattes i alle tilhørende fylkeskommuner.

Agder fylkeskommune er både regional planmyndighet og vannregionmyndighet, og har ansvar for å legge planprogrammene med tilhørende dokumenter ut til høring og offentlig ettersyn.

Forslag til planprogram for planarbeidet, og tilhørende dokument om hovedutfordringer, skal legges ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 1. januar til 30. juni 2025.

Vurderinger

Klimaendringer og menneskelig aktivitet har stor innvirkning på tilstanden i våre vann og vassdrag. De regionale planene har til nå utløst aktivitet for å forbedre vannmiljøet, men mange tiltak gjenstår, og flere vannforekomster risikerer å ikke nå miljømålene. Klimaendringer, økt befolkning og utbyggingspress forverrer situasjonen og utløser behov for å intensivere innsatsen for å beskytte og forbedre vannkvaliteten.

Vannforvaltningsarbeidet bidrar til å oppfylle FNs bærekraftsmål, spesielt mål nr. 6 om bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og sanitærforhold for alle. Det støtter også mål nr. 14 (Livet i havet), nr. 15 (Livet på land), og nr. 17 (Samarbeid for å nå målene), samt mål nr. 13 (Tilpasning til klimaendring), nr. 11 (Bærekraftige byer og lokalsamfunn og nr. 2 (Utrydde sult).

Å utarbeide vannforvaltningsplaner for helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vann er derfor svært viktig.

Som regional planmyndighet spiller fylkeskommunen en viktig rolle i vannforvaltningen. De setter strategisk retning, mobiliserer og samordner kommuner og regionale myndigheter, og koordinerer på tvers av sektorer.

I arbeidet med å oppdatere regionale vannforvaltningsplaner har Agder fylkeskommune samarbeidet med ulike forvaltningsnivåer og sektorer i hele vannregionen. Det har vært flere møter, og flere har bidratt med innspill til planprogrammet og hovedutfordringsdokumentet. Forslagene til plandokumenter er et resultat av samarbeid mellom flere aktører og er godkjent av vannregionutvalget, noe som gir et godt grunnlag for det videre planarbeidet.

De regionale vannforvaltningsplanene skal gjelde for flere fylker, og det er derfor en fordel at fylkeskommunene fatter like vedtak. Fylkeskommunedirektøren anbefaler å legge planprogrammene med tilhørende hovedutfordringsdokumenter ut på høring og offentlig ettersyn.

Regionplan Agder 2030

Formålet med vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. En helhetlig og bærekraftig vannforvaltning er i tråd med de overordnede målsettingene i regionplanen og FNs bærekraftsmål.

Økonomiske konsekvenser

Som vannregionmyndighet skal fylkeskommunen samordne utarbeidelsen av vannforvaltningsplanen med tiltaksprogram, følge opp og sikre gode bidrag i planarbeidet fra vannområdene og ulike sektormyndigheter, legge til rette for medvirkning og informasjon i planprosessen, sørge for at kvalitetskrav og tidsfrister i henhold til vannforskriften overholdes og gi nødvendig rammer og veiledning for organisering og gjennomføring av arbeidet i vannområdet.

Hver fylkeskommune er regional planmyndighet for oppfølging av regional plan for vannforvaltning innenfor eget fylke, og skal følge opp og veilede både kommunene og vannområdene i fylket.

Agder fylkeskommune mottar en ramme på 850 000 kroner fra staten til plan- og prosessarbeid knyttet til den regionale vannforvaltningen og 2 100 000 kroner til organisering og arbeidet i vannområdene i Agder vannregionen.

Fylkeskommunen er også sektormyndighet innenfor samferdsel, kulturminner, innlandsfisk, akvakultur med flere og har som sektormyndighet et ansvar for å vurdere hvordan deres aktiviteter påvirker vannmiljøet og videre følge opp egne tiltak i vannforvaltningsplanene. Videre må vedtak om ny aktivitet eller nye inngrep innenfor våre ansvarsområder forholde seg til miljømålene i vannforvaltningsplanene og vannforskriftens bestemmelser om ny aktivitet. I saker som kan påvirke vannmiljøet skal det gjøres konkrete vurderinger av hvilken effekt saken vil kunne ha på miljøtilstanden i berørte vannforekomster, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene. Eventuelle kostnader for fylkeskommunen knyttet til gjennomføring av tiltak vil bli fulgt opp gjennom fylkeskommunens budsjettbehandling.

Konklusjon

De regionale vannforvaltningsplanene er viktige for å oppnå helhetlig og bærekraftig beskyttelse og bruk av vannressursene i Agder.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler å legge forslag til planprogram og hovedutfordringer ut på offentlig høring. Fylkeskommunedirektør håper på bred medvirkning i høringen, og alle høringsinnspill vurderes frem mot vedtak av planprogram og hovedutfordringer høsten 2025.

Kristiansand, 05.11.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Anita Henriksen
fylkesdirektør